

Циљена:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25. пр.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштанском упућеницом непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручије, г. Вољку Рамадановићу, к. ц. агенту у Нотор. Дописи се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.
Огласи се шаљу администрацији и плаћају се: за сваку ријеч или број од пет цифара из петит слова по 4 паре за први пут, а за сваки даљи пут по 2 паре, из виших слова сразјерио нише.

Власник: Државна Штампарија

Изази суботом

Одговорни уредник: С. Рамадановић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I
по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Председника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Иностраних Дјела и заступника Нашег Министра Правде постављамо:

за вршиоца дужности председника Главне Државне Контроле с годишњом платом од 4000 (четири хиљаде) перпера, Душана Вукотића, министра на располагање; и

за члана Главне Државне Контроле с годишњом платом од 3000 (три хиљаде) перпера, Перка Марковића, досадашњег шефа Пореско-Царинске Управе Кр. Министарства Финансија, по потреби службе.

Председник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Иностраних Дјела и заступник Нашег Министра Правде нека изврши овај указ.

Тополица, 10. септембра 1910. г.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,
Министар Иностраних Дјела,
Заступник Министра Правде,
Д-р Л. Томановић с. р.

МИ
НИКОЛА I
по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова постављамо: за начелника Министарства Просвјете и Црквенијех Послова с годишњом платом од 4000 (четири хиљаде) перпера, Јована С. Пламенца, министра на располагање.

Наш Министар Просвјете и Црквенијех Послова нека изврши овај указ.

Тополица, 10. септембра 1910.

НИКОЛА с. р.

Министар Просвјете и Цркв. Послова,
П. Вучковић с. р.

МИ
НИКОЛА I
по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо:

за шефа Пореско-Царинске Управе Министарства Финансија с платом од 3000 (три хиљаде) перпера, Перка Вукотића, досадашњег члана Главне Државне Контроле, по потреби службе.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Тополица, 10. септембра 1910. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

Претпис Господина Министра Просвјете и Црквенијех Послова

Министарским рјешењем од 7—9—1910. Пбр. 2853. одређена су — на основу чл. 35., 21. и 78. закона о народним школама, а у вези са чл. 4. и 6. правила о полагању учитељских испита — у комисију за испитивање кандидата, који желе полагати учитељски испит, сљедећа господа: Лазо Поповић, професор, Мирко Мијушковић, професор и управитељ Велике Државне Гимназије, Душан Ђукић, наставник гимназије, Михаило Рајнвајн, наставник гимназије, Гавро Траван, наставник гимназије, Јана Радовићка, учитељица, Милан Радић, наставник Богословско-Учитељске Школе и Ђуро Капичић, потпоручник. За председника испитне комисије одређен је г. Мирко Мијушковић.

Из канцеларије Министарства Просвјете и Црквених Послова 9. септембра, 1910. године. Цетиње.

Претписи господина Министра Просвјете и црквенијех послова

Министарским рјешењем од 7—9—1910. године П.бр. 2818. постављени су на основу чл. 50. закона о народним школама:

а) за управитеље основних школа:

1. у Голубовцима, Василије Дракић;
2. у Команима, Милутин Велимировић;
3. у Доњем Цеклину, Нико Филиповић;
4. у Љешкопољу, Раде Лалевић;
5. у Горњој Морачи, Миличко Кастратовић;
6. у Прекобрђу, Радуле Ивановић;
7. на Ублима (Кучи), Стеван Дедовић;
8. у Горњем Пољу, Павле Павловић;
9. у Ждрбанику, Божо Беговић;
10. у Јупи Никшићкој, Милутин Поповић;
11. у Ускоцима, Милић Шћекић;

б) за привремене управитеље основних школа:

1. у Богетићима, Илија Мијушковић;
2. на Грацу, поп Томо Кажић;
3. у Доњој Морачи, Тодор Михаиловић;
4. у Пољима, Миле Перуничкић;
5. у Барама Шумановића, Милован Шарановић;
6. у Жабљаку, Михаило Куртовић;
7. у Павковићима, Јосиф Бабовић.

Из канцеларије Кр. Министарства Просвјете и Црквених Послова. 9. септембра 1910. године Цетиње.

РАСПИС

Управама свију школа и школским одборима

Примијетио сам да ученици гимназија и основних школа или не узимају никак или пак не узимају у довољној мјери теке препоручене од стране Просвјетног Савјета 7. маја 1907. г. Ушљед тога наређујем Управама свију школа и школским Одборима, да у будуће обратe најстрожију пажњу, да се ученици служе само препорученим такама које се могу добити у Кр. Државном Депозиту Карте.

За средње школе имају се употребљавати теке број 901, број 909, и број 913 а за основне школе теке број 907, број 924 и број 926.

Број 2477.

Цетиње, 30 августа 1910.

Министар
Просвјете и Црквенијех Послова,
П. Вучковић.

Грчка Народна Скупштина

Трећа грчка Велика Народна Скупштина отворена је 1. ов. мј. престоном бесједом, коју је прочитао Краљ Ђорђе и у њој нагласио, да је и жеља круне, да Скупштина не буде уставотворна, већ да само неке уставне одредбе подвргне ревизији. Престона бесједа гласи:

„Прилике у којима је народ одобрио резултат гласања извршеног у Скупштини 18. фебруара о. г., биле су доказ за заједничку жељу, да се уставни режим и снага наше земље одрже неокрњени.

На тој истој основи објављен је општи захтјев, да се подвргну ревизији само оне одредбе Устава, које му не служе као темељ. Народу је дакле упућен био апел, да изабере двоструки број посланика за ревизију тих одредаба.

Господо посланици! Срце ми је пуно радости, што сам присутан у овој сали. Радујем се у толико више, што она представља слободну манифестацију законски израженог народног осјећања и што даје по-

ребан ауторитет скупу, који је позват да вијећа о измјенама, које су предвиђене у Уставу. Моја радост се повећава и тиме, што је слободно и умјерено држање, које су показали бирачи у вршењу њиховог најважнијег политичког права, оново у једном изузетном положају засвједочило зрелост јелинског народа, која га у друштву са другим његовим особинама чини способним, да обавјештава и руководи своје мандаторе у изради рефорама, те да се јавне ствари изведу на прави пут.

Господо посланици! Ваш ће задатак бити веома тежак, али ја сам увијек, да ћете ви савладати све тешкоће, ако томе задатку будете приступили оном особитом ревношћу, коју вам налажу тешке прилике, које захтијевају велику мјеру мудрости и оданости, и ако будете гледали пред собом као циљ испуњавање вашег мандата са патриотизмом, политичким искуством и познавањем потреба и осјећаја, као и карактера и жеља јелинског народа, како бисте повјерено вам дјело привели добром крају. На тај ћете начин моћи припремити за Скупштину, која ће шљедовати у свом редовном засиједању, ону основу, која је најчвршћа за васпостављање политичког реда и најподеснија за остварење народних идеала.“

Послије престоне бјесједе, која је примљена великим одушевљењем, сједнице Скупштине биле су за неколико дана одложене.

У другој сједници поднијета су Скупштини два предлога. Један су поднијели присталице широке уставне ревизије, а други присталице уставотворне скупштине или конституанте, и кад је о томе требало гласати, није било на окупу потребан број чланова. Претрес је продужен и на идућој сједници, на којој је министар председних Драгумис изјавио, да ће Влада дати оставку, ако се Скупштина огласи за уставотворну. Рјешење ипак није ни у тој сједници донесено, јер су многи политичари очекивали, да виде како ће становиште у том питању заузети Веницелос, који је данас најомиљенији човјек у Грчкој. Веницелос је ових дана приспио у Атину и одушевљено је био дочекан од велике масе свијета. У своме говору о ситуацији Веницелос је правдао промјену застарјелог законодавства и изјавио, да је у интересу народа, да објелодани своју приврженост Владалачком Дому. По његову увјерењу, Народна Скупштина треба да остане ревизионистичка према захтјевима модерног времена. Противан је, да се Скупштину претвара у уставотворну. Он ће заједнички радити само са онима, који хоће да Грчку подигну морално и материјално и створе од ње фактора цивилизације на истоку.

Говор Веницелосов био је бурно поздрављен, и сад је више но сигурно, да ће се грчка Народна Скупштина бавити само ревизијом Устава и тако одстранити оне сметње, које су у потоње вријеме изазивале често узбуђење у политичким круговима Грчке.

Послије свечаних дана

Г. д-р Мих. Полит-Десанчић, који је био неко вријеме на Цетињу као секретар блаженопочившег Књаза Данила, па је послје педесет година дошао на јубиларну прославу Његова Величанства Краља Николе, написао је у свом „Бранику“ низ чланака, од којих доносимо нашим читаоцима сљедећи, да се види, с каквим је

Тим се само могу разјаснити велике светковине на Цетињу, како педесетогодишњица владавине, тако и подизање кнежевине на степен краљевине а Књаза Николе на степен Краља Црне Горе.

Те светковине на Цетињу такво су нешто изванредно, такво што значајно, да су се Србину морале груди од радости надимати. У оно црногорско пристаниште Бар, које је дипломатском вјештином успио Књаз Никола да ослободи сваке туђе контроле, долазе одјељења флота великих европских држава. Ту је била руска, енглеска, француска, талијанска, па и аустро-угарска флота, да честита Књазу Николи. Па је одјељење талијанске флоте поново дошло у Бар, са Краљем и Краљицом Италије, за светковине на Цетиње. Па је поново дошло и одјељење руске флоте са великим Књазом Николајем Николајевичем, изаслаником моћнога рускога Цара. Изасланик рускога Цара донио је новом црногорском Краљу највеће руско одликовање, именовање за рускога маршала, што ни један европски владар није до сад добио. Дошло је у Бар и одјељење грчке флоте са грчким престолонашљедником Константином. Прије тога био је на Цетињу бугарски Краљ Фердинанд са својим сином Борисом престолонашљедником.

У Бару се нађоше три флоте: талијанска, грчка и руска. Уз грување црногорских топова уђоше морнарски официри са својом посебном војничком бандом на Цетиње. Велике светковине ређале се једна за другом. При проглашењу краљевине били су значајни говори, којима је био поздрављен нови Краљ. Муслимански кадија поздравио је новог Краља ријечима: „Кржавили смо се пет стотина година, а ево сада живимо као браћа. Ми муслимани уживамо потпуно у Црној Гори сва права, као и хришћани. Замјеник пак католичкога архиепископа барског и представник старог достојанства примаса Србије, такођер је нагласио братску слогу међу једнокрвном браћом, па се захвалио новом Краљу, што је склопио са Светом Столицом у Риму конкордат те осигурао католицима у Црној Гори потпуно слободу вероисповијести. Сви ови поздрављивали су да кажу Европи, да Црна Гора има таква владара, који умије да помирује народе на Балкану.

Па како је било славље, кад је нови Краљ Црне Горе држао на Обилићеној Пољани велику смотру над три хиљаде црногорских војника у новим црногорским униформама по руском кроју! Стари владар Црне Горе витешки Никола јахао је као младић пред фронтом своје војске. Били су ту: талијански Краљ, велики руски Књажеви, па читав дипломатски кор европских држава. Па како је било оно славље при предаји руске маршалске палице од сувога злата и украшене бриљантима! Руски велики Књаз круто стоји

као солдат пред Краљем Николом као руским маршалом и предаје му у име „Государа Императора“ руску фелдмаршалску палицу. Руски морнарски официри дефилију пред Краљем и љубе у руку црногорску Краљицу.

Веселу на Цетињу није било краја. Топови пуцају, банде свирају, ватромети у велику обиму освјетљају Цетиње, а високи Ловћен, који нара небо, дивно је освјетљен. Дворска играња у великој дворници новог Владина Дома била је тако сјајна, као да је била у бечком Бургу или у Зимском Дворцу у Петрограду. Велики руски Књажеви, руске и друге Књагиње, па дипломате са својим дамама играли су српско коло.

Све светковине, сва весела, што су била на Цетињу, и ако изгледају као параде, ипак су врло значајне. Они некако дају колорит, облик језгри оне појаве, што лежи у новом положају Црне Горе и српскога народа на Балкану.

Ехо јубиларних свечаности у Црној Гори код Руса.

Примили смо овијех дана од г. Подбере-скаго (псеудоним: М. Милов), сарадника народних новина „Сельскій Вѣстник“, које се сматрају међу најстаријима и најраспрострањенијима повременим издањима ове врсте у Русији, један број (189), у коме налазимо красну pjesмицу, сјевану приликом срећне 50-годишњице владања Његовог Величанства Краља Николе I, и проглашења Црне Горе Краљевином.

Пjesмицу ову доносимо како у оригиналу тако и у пријеву, истина, блиједом, али тачном.

Тихой радостью сияетъ
Взоръ поэта и бойца...
Черногорія вѣнчаеъ
Друга, брата и отца.
На его груди могучей
Пятея ибѣтъ, и край родной
Не уналъ предъ вражьей тучей,
Не склонился головой, —
Вынесъ онъ грозы порывы;
Кровью политы поля, —
Стала царски-горделивой
Черногорская земля!
И надъ грозною горою
Пѣсня славная звучитъ,
Съ этой пѣсней-душою
Князь съ страного говоритъ...
Будитъ онъ народа силы,
Къ свѣту, къ истинѣ зоветъ,
И ко благу край свой милый
Онъ безъ отдыха ведетъ!..
Онъ вѣмаетъ Князь — привѣта
Раздается кличъ кругомъ:
„Ты отецъ намъ и отнынѣ!
Будешъ нашимъ Королемъ!“

М. Миловъ.

Тихом се радошћу свијетли
Поглед pjesника и борца...
Црна Гора вјенчаје
Друга, брата и оца.
На његовим циновским прсима
Нема пјеге, и родна земља
Није пала пред туђом силом,
Није склонила главу, —
Поднијела је она ударце буре;
Крвљу су заливена поља, —

ноћу за ритмичко таласање, за брујање и хармонију слогова и акцената — њему је Гетеова Хасанагиница блиједа и чедна работа, инструментално раздешених жица, pjesма без душе. Нешто дрвено и круто, празно и хладно, далеко од оне ватре и сласти, што се зове појезија. Гете тим преводом није ни себи ни нама послужио с гледишта умјетничке љепоте; и признавање велике умјетничке вјерности томе преводу или је куртоазија, или самообмана и несамосталност. То је један примјер, а таквих је пуно, колико год хоћете. И Хајнеов „Интермеццо“ у Шантићевом преводу, и енглески стихови Росетија у преводу Св. Стефановића, и „Кавкаски роб“ у преводу Сајберта, и „Демон“ у преводу Зм. Јовановића — све су то до душе музике, али су то само ситне кларинете поред богата тона виолине, пред којим природа и људи обаиру. Добри преводи су трудни и похвални послови; корисне, нужне, добре и лијепе ствари, али све то није кристална умјетност, која лежи у хармонији језика и мисли, и која свијетли и бљижети у изворним умјетничким радovima. Па и о Лизи Костићу, о том феноменалном преводиоцу Шекспира, не можемо са чисто умјетничког гледишта, много друкчије говорити. Он је неке дијелове Шекспирових драма провео са такотачним, лаким и лијепим изразима, да човјек пред тим жонглерским чудом једног велеума не може довољно да се надиви. Не да се измјерити, колико је духа, труда и одважности требало да се

Устала је царски-поносно
Црногорска земља!
И над грозним брдима
Одјекује славна pjesма.
С овом pjesмом-душом
Књаз са земљом говори.
Он буди снагу народа,
Призивље кистини и свјетлости,
И к добру милу своју земљу
Он неуморно води!..
И слуша Књаз — поздравни клик
Разлијеже се унаоколо:
„Ти си нама отац, а одсад
Бићеш нашим краљем!“

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

Колера и Црна Гора

Поводом тога што се појављује колера у нашој близини, Санитетско Одјељење нашло је за потребно, да дадне најпотребнија упутства о самој болести и о начину предохране од исте.

Колера је заразна и веома приљепчива болест. Зараза се њезина састоји у веома ситном и микроскопски малом микро-организму, који се обично зове колерна бацила. Колера се не може појавити у једноме мјесту, док се у исто не донесе њезина клица.

Ширење колере бива на много разноврсних начина:

1) Прво и најглавније мјесто заузима пијаћа вода. При прању рубља и других предмета, умрљаних колерним изметинама, доспијевају бациле у воду, којом се снабдијева становништво једног мјеста, те се тиме проузрокује и шири болест.

3) Сви други предмети, који долазе у додир с болесником или са зараженом водом, могу да пренесу заразу. Особито је у том правцу опасно млијеко, нарочито оно, које се забјељује зараженом водом. Млијеко је много опасно и зато, што се у њему веома zgodно множе колерне бациле, а без икаквог видљивог знака на њему.

3) Нађено је и утврђено, да се клица колере преноси и веома добро напредује на месу, поврћу, воћу и особито на сиру и маслу.

4) И мухе могу да пренесу колерну заразу; оне падају на изметине болесника од колере и тако заражене могу да падну или на које јестиво, или пак на саме усне извјесног лица и тиме да проузрокују болест.

5) Хаљине колерних болесника и оне у њиховим постелама, тако исто и разно посуђе као: чаше, ошнице, ножеви, виљушке и друго, којима се такав болесник служи, може да буде обрљано и да шири болест.

Тачно је доказано, да се помоћу тих начина колера шири највише путем саобраћаја, којим се мијешају путници из мјеста колером заражених, са становништвом у незараженим мјестима. Уз то се трговином из таквих мјеста често пренаша и обрљана роба, чим се заразе веома обило сију и шире.

Да би се клице ове страшне болести могле што повољније развијати, треба да падну на повољно земљиште. Отуда се већином разболијева и умире од колере сиромашније становништво које живи у мрачним, влажним и нечистим становима, а које се уз то храни слабом и нечистом храном, које врло често проузрокују разне перде у пробавним органима, особи-

то у стомаку и цријевима. (Страх сам по себи не).

Према томе ради предохране и борбе противу колере, препоручује се ово:

1) Како заразна клица колерна може да се пренесе из изметина болесникових на другу чељад и на најразноврсније предмете, то је прије свега потребно забра-нити како улазак појединих лица тако и уношење уопште свију предмета из оних мјеста гдје има колерних болесника. За то треба да се уреде и установе погранични карантини, који ће пазити на то и вршити прописну дезинфекцију долазећих лица и робе. Јер иста лица и ако су здрава, могу ипак да пренесу заразу на својим хаљинама и на другим предмети-ма, које собом носе. За то и треба сматрати опасним сва лица без разлике, која долазе из заражених мјеста.

2) За вријеме колере треба живјети што уредније. Доказано је да сваки поремећај варења иде на руку оболијеваљу од колере; зато се треба чувати свега што може пореметити сваривање хране и проузроковати катарје желудца а особито цријева, јер се у њима баш развија болест. Тешка и несварљива јела треба избјежавати, а тако се исто треба чув

далеко од додира и од свију мјеста, из чије се околине вода употребљује.

Изметине уз то треба претходно дезинфицирати којим јаким дезинфикујућим средством, као што је живи клак или карболна киселина.

13) Свако без разлике треба да пред јелом измије добро руке и да их по могућности дезинфикује; нарочито је то потребно, да раде она лица, која се налазе око болесника од колере и која долазе у додир са болесниковим рубљем.

14) Умрлог од колере треба што прије носити из куће и не треба га купати, већ га замотати у покров, који ће претходно бити сквашен карболном киселином. Пратње не смије бити, осим оних који ће бити за то одређени а тако исто у кућу умрлог не смије нико без одређених лица улазити.

15) Гробови у којима се имају сахранити умрли од колере, треба да буду у колико је могуће даље од осталог гробља, да буду дубоки најмање два метра, не смију се отварати ни у ком случају прије десет година.

16) Све ствари и предмете умрлог од колере треба одмах или спалити или што се може дезинфицирати. Исто тако је потребно, да се и кућа у којој се десило смртни случај колере, најстрожије дезинфикује.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Један интересан податак о боју Косовском

Преко овдашње руске легације добили смо врло интересантни писани и илустрирани докуменат, који прича догађај о боју на Косову готово исто онако, кака га приказује наша народна пјесма. Овај докуменат представља колију из 16. вијека, преписану са српског (атонског?) оригинала 15 в. Данас је својина Петроградске Духовне Академије, а раније је припадао библиотеци Софијске саборне цркве у Вел. Новгороду. На Цетиње је ова копија послата Његовом Величанству Краљу од стране Императорског Петроградског Археолошког Института. Доносимо овдје српски пријевод тог документа.

О цару Амурату.

Овај турски цар Амурат био је поријеклом Хришћанин. Владао је земљама у Персији, која се доцније назвала Ачемија. Пошто нестадоше грчки цареви, из ових јерменских страна зацари се међу Грцима цар. Други његов брат зацари се у отачаству своме — Јерменској. Оба су били Хришћани. (И цариградски — што је то исто као и ачемијски — су два брата били: један је владао у Грчкој, а други у Ачемији.)

Затим, грчки цар, наговорен од својих, зарати против свога брата, цара јерменскога, иначе ачемијскога. Чувши цар ачемијски о намјерама братовим, постриже се за калуђера. И изађе у сусрет своме брату, грчком цару, као калуђер пјешаце. Зачуди се овоме брат му, грчки цар. Он (т. ј. цар ачемијски, калуђер) рече: „Господару и брате, што ми се чудиш; зар не знаш, да дједови и очеви наши нијесу хтјели пролијевати међусобну крв; како бих ја јадан и грјешан могао то учинити? — Због тога сам и примио на себе свети, анђелски, калуђерски лик. И нека сва моја држава буде у твојој руци.

долази — то је једна лектира. Силовито рјешавање проблема, живот који стално показује тачку врења, безобзирни и фриволни хумор француске књижевности — то је друга лектира. Дух срећности и самозадовољства, филистарски укус да се другом подсмјехне и да се из катастрофа људских живота црпи морал, као што чини енглеска литература — то је трећа лектира. Најзад, тежња њемачких књижевних радника, да у замршеном социјалних и индивидуалних проблема унесу свјетлости и прегледа, да модерном култусу човјечје душе и особности, даду трезвен и разуман облик — то је четврта лектира; и тако бисмо могли поћи и још даље. Умјети бирати и моћи бирати — то је задовољство коме нема мјере; а утолити раздрагану, бону, или увријеђену душу — то је сласт и утјеха, којој нема равне; с правом књигом у правом часу најслађе се смије и најгорче тугује. Књиге говоре и плачу, смију се и тјеше, разумију и ћуте. — Интелигентном, душевно осјетљивом човјеку не само да вриједи него је потреба изучавати стран језик, књижевности за љубав. И не само за љубав читаве једне литературе! Ја ћу се усудити да кажем, да је за љубав једног јединог класички лијепог дјела вриједно научити туђ језик! А да досадашње своје тврдње и у обратном смислу појачам, питам вас, да ли у читавој Европи има естетски васпитана и умјетнички осјетљива човјека, коме не би вриједило да цитира „Горском Вијенцу“ за вољу научи српски! Колико красота у језику, колико

Имам само једнога сина, али се ни он не брине много о сујетној свјетској слави; но, пошто је још млад, не може примити калуђерског живота. Има много манастира, које наши очеви подигоше у народу нашем; дај му твоје писмо, с којим би се могао настанити у коме год од ових манастира, а све остало нека је твоје“.

Његов брат, грчки цар, тако и учини. Затим, у овима земљама јерменскијема владао је син овога цара, а потом унуци.

У исто доба осилише се тамо Турци и отеше источне земље; освојише такођер и Ачемију и своју вјеру наметнуше... Праунук онога цара, који се бјеше покаљуђерио, прими турску вјеру и прозва се Аркан, а његов први син — Сулимен. Овај Сулимен, примивши скиптар, још док је жив био његов отац, Аркан, пође на запад, пријеђе по мора, отварајући пут и другима. — Све се ово збијало за вријеме грчког цара Андроника, који је био у рату са својим братом.

По смрти Аркановој и Сулименовој завлада млади син Арканов, Амурат. Овај превлазилаше снагом све остале, а тако и жестином и љутином; многа царства на истоку и на западу покори, као и турску земљу, ушљед чега се и прозва царем турскијем.

Тада се (Амурат) подиже на хришћанскога српскога цара Лазара. Православни српски цар Лазар скупи велику војску и пође противу њега.

У српског цара Лазара бијаше један вјерни слуга. Неки га оклеветаше, да неправо и невјерно служи цару... Сусретоше се обије војске, настаде велика битка и љута сјеча. Овај оклеветани, желећи показати своју вјерност (праву службу), уђе у војску турскога цара Амурата, издајући се за бјегуница српског православног цара Лазара. Турска се војска размаче, дајући му пут. Он, пак, говорећи да с љубављу иде к Амурату, одједном трже свој мач и забоде га у срце Амурата, турског цара. И Амурат тај час умрије. У исто доба они (Турци) убише и овог дивног слугу хришћанског... Тада се Турци сметоше, а српска војска, с царем Лазарем на челу, поче побјеђивати Турке.

Онда Турци одмах прогласише за цара Амуратова сина Бајазита, и у скоро заједно стадоше надвлађивати српског цара Лазара и његову војску. И ухватише Лазара жива у руке, и кнежеве његове, и племиће и слуге и сву војску његову — једне убише, а друге живе ухватише.

Турски цар Бајазит заповиједи, да српског цара Лазара посијеку мачем.

Ова је битка била године 6897. Ово су нам приповиједали други, јер не бијасмо у турској држави. Велики је немир и мутња била у тој земљи.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Деманти. У 105. броју цијењеног листа „*Naše Jedinstvo*“, који излази у Сплету, неко је јавио брзојавно из Котора, да су се двојица нагло разбољела у Бару и да се сумња да су обољела од колере.

Не знамо, да ли је та вијест протурена злонајерно или нехотично — али Санитетско Одјељење сматра за дужност, да ту лажну и неосновану вијест демантује, пошто нити у Бару нити игдје по Краљевини није било до сад не само констатованог већ ни сумњивог случаја колере.

философије у мислима! Кроз живахне ритам и ону нешто тврду фонетику црногорскога говора дрхће борба, судбоносност и резигнације човјечјег живота; а као какав scherzo у музици одскаче шала и враголија, кад војвода Драшко стане да карикира млитавост млатачке госпоштине. Здравивијег хумора ја ни у Шекспиру не знам! — Сложићете се са мном, знам, али ћете уздахнути, „ко води бригу о књижевности ситних народа? Генији малих народа су несрећни људи!“ — И то се полагано мијења поштовани читаоци. При овогодишњој подјели Нобелових награда у првим се књижевним круговима озбиљно запитало, зашто се само заслужни људи великих народа награђују? И први овај протест већ је донио стварна успјеха. Награђена је пјесникиња из маленог шведског народа, и сви су се томе радовали. — И као што је руски језик на врата своје јединствене литературе грунуо у стран свијет, и учи се данас упоредо с њемачким и француским, тако је исто вјероватно, да ће *Горски Вијенац* данас сјутра по отворати катедре српског језика и књижевности по западним великим културним центрима. Но као што би какав Енглец нашао у *Горском Вијенцу* достојну награду, што је свој дебели језик, крхао о наше падеже, тако је и сваком од нас, који књигу и умјетност волимо, вриједно научити француски и за љубав једне једите пјесме Виктора Ига, која ће под именом *Ватерло* а под марком савршене љепоте преживјети све књижев-

Барани код Њ. В. Краља Господара. Њ. В. Краљ Господар, који се послјије свечаности ради одмора бави на Тополици, проводећи одмор у лову и шетњама по живописној околини нашег Приморја, у сриједу је примио велики број Барана, који су дошли да Му приступе и да Га поздраве. Распитујући се код њих о домаћим пословима и приликама, Њ. В. Краљ Господар том приликом додирнуо је значај и будућност Бара и његове слободне луке, као год и прошле велике јубиларне свечаности. У говору о будућности Бара, Њ. В. Краљ Господар благоизволио је истаћи, да ће и од сада велику пажњу обрађати на овај лијепи крај наше отаџбине, настојавајући да се Бар и његова лука веже жељезницом са Никшићем, Колашином и Цетињем, као год и да Бар процвјета и да у њему потпочу велике модерне радње, да се привуку страни капитал за подизање индустријских усана и приватних грађевина и да се подигне водовод, стављајући на срце Баранима да и они, уз припомоћ осталих Црногораца, марљиво пораде да Бар користи цијелој земљи. Говорећи о минулим јубиларним свечаностима Њ. В. Краљ Господар је благоизволио, да се похвално изрази о ревности Барана и да им од срца захвали на труду, гостољубивости и пажњи, коју су цијеле ове године указивали одличним и милим гостима Црне Горе, те су и на тај начин могли понјети драгу спомену из наше земље, чему је најбољи тумач њихова просвијећена штампа, која се једнодушно лијепо изражава о нама. Ове ријечи Њ. В. Кра

симовић по 2 перп.; Перо Драшковић 3 перп., Михаило Матовић 1 перп., Лазар Максимовић 2 перп., Митар Станковић 3 перп., Драго Милатовић, Јово Кампјели, дјеца Елпидија Кампјела и Даница Кампјели по 1 перп.; Крстина Живковић и Андрија Каваја по 2 перп.; Милија Станковић 1 перп., кап. Ђоле Гвозденовић 5 перп., Томо браћа Загарчанин 10 перп., поп Саво Поповић 2 перп., Катица пона М. Поповића 10 перп., попадија пона Сава Поповића 4 перп., Стане Марка Ђуроуа и Илинка Кркаловића по 1 перп.; Алекса Јовановић и кап. Василије Дабановић по 10 перп.; Ђиро Мијовић 20 перп. Маше Вујовић и Росини Рошноћа по 1 перп.

Преко Мата Ратковића послала су наша браћа из Цариграда: Павле Ников Булатовић 20 перп., Петар М. Лукић 10 перп., Томо Пекић 6 перп., Петар Ђ. 4 перп., Митар Шћепић 8 перп., Мило Ратковић 4 перп. и Мато Ратковић 19-12 перпера.

Преко Богдана Л. Радуловића послала су наша браћа из Лима Охаја у Америци: Андрија Каваја, Ристо Улић, Божо Златичанин и Богдан Л. Радуловић по 15 перп.; Ристо Станић, Васо Ачковић, Срдо Станић и Божо Станић по 10 перп.; Никола Радовић 8 перп., Крсто Кодић 7-25 перп., Мило Поповић, Ифо Поповић, Тодор Пелевић, Филип Пелевић, Митар Пелевић, Васо Пелевић, Глиго Микулић, Лазо Мартиновић, Панто Микулић, Петар Коић, Божо Крстовић и Ђуро Станић по 5 перпера.

Свима прилагачима Одбор изјављује најтоплију захвалност.

ТЕЛЕГРАМИ

Цариград, 5. септембра. На посредовање грчких посланика код турског министра рата, овај је посредовао код министра просвјете, да би се изравнао спор са Васељенском Патријаршијом. Патријарх је предао министру просвјете ноту, у којој изјављује, да Патријаршија неће сазвати Народну Скупштину. Спор се сада држи за изравнат. Очекује се, да ће влада затворене посланике пустити на слободу.

Париз, 6. септембра. Јуче је овдје умро руски посланик Нелидов. Тим су поводом председник француске републике Фалијер и руски цар Никола II измијењали депеше саучешћа. У свом одговору цар Никола истиче, како је покојни Нелидов савјесно радио, да све више јачају везе између Француске и Русије.

Цариград, 6. септембра. На јучерашњу ноту Патријаршије министар просвјете одговорио је, да би се влада послужила једнаким присилним средствима, кад би Патријаршија у будуће покушала да без владине дозволе сазове Народну Скупштину.

Грчки листови јављају, да патријарх намјерава дати оставку.

Софија, 6. септембра. Ново министарство састављено је овако: Малинов, председник и спољних послова, Мушанов, унутрашњих послова, проф. Молов, просвјете, Славејков, досадашњи председник Собрања — правде, Љепчев, финансија, генерал Николајев рата, д-р Крстев народне Привреде и Такев грађевина.

Беч, 7. септембра. Цар Вилхелм стигао је овамо, да честита Цару Францу Јосифу осамдесетогодишњицу живота. На жељезничкој станици дочекали су га цар и надвојводе. Дочек био је ванредно срдчан. Са станице одвезли су се владоаци у двор Шенбрун, поздрављани одушевљено од народа.

Биоград, 8. септембра. На Варваринском пољу подигнута су јуче два споменика у славу руско-српске побједи прије стотину година. Свечаности је присуствовао Краљ Петар, Престолонашљедник Александар, Краљевић Ђорђе, чланови Владе, генерал Орурк. Краљ Петар поздравио је руске госте говором, у којем је изјавио своје дивљење руско-српским јунацима, који су

проливали крв за независност Србије. Без сарадње братског руског народа, српски народ никад не би постигао независност. Муравјев, руски отправник послова, одговорио је, да Русија и Србија живе у миру са својим сусједима и да су у првом реду данас наши искрени пријатељи некадашњи наши непријатељи код Варварина. Заједница руско-српска још ће се више развијати и јачати, а оно, што је раније постигло братимљењем оружја, данас се постизава заједничком сарадњом на пољу мирне културе. Русија и Србија виде у својој историјској прошлости чврсту залог за будућу величину племените словенске идеје.

Беч, 9. септембра. Цар Вилхелм посетио је Општину, гдје га је дочекао свечано општински одбор. На поздрав председника општине цар Вилхелм захвалио је на свечаном дочеку и на одлуци општинског одбора, да један дио шеталишта назове његовим именом.

У вече био је у Двору свечани објед у част цара Вилхелма, који је по обједу отпутовао у Сигмаринген, испраћен најсрдачније од цара Франца Јосифа.

Будимпешта, 10. септем. Овдје је умро један радник од колере, а два у Мохачу, гдје је у опште досад било 38 случајева колере, од којих 18 мртвих.

Рим, 10. сеп. У Пуљи било је 16 случајева колере, четири смртна.

Цариград, 10. септембра. У једном овдашњем предграђу била су два случаја колере.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ

ОБЈАВА

На основу ријешења господина Министра Унутрашњих Дјела од данас, п. т. број 8612., а по одредбама „Привременог правилника о уређењу телефонске службе у унутрашњем саобраћају“ од 22. јула 1910. год. п. т. број 7834/77, почев од 12. августа 1910. године, предају се јавном саобраћају телефонске линије Цетиње—Ријека—Бар.

Телефонске станице Цетиње, Ријека и Бар вршиће непрекидно службу.

П. т. број 8611. Из канцеларије Поштанско-Телеграфског Одјелања Министарства Унутрашњих Дјела 11. августа 1910. године, на Цетињу.

ОБЈАВА

На основу ријешења г. Министра Унутрашњих Дјела П. т. број 8357/2384 од 2 августа т. г., пуштиће се у поштански промет нове обичне поштанске марке, издање 1910. године, на 5/18 септембра ове године.

П. т. број 9109/2610. Из Канцеларије Поштанско-Телеграфског Одјелања Министарства Унутр. Дјела 2. септембра 1910. г. на Цетињу.

Службени огласи

ОБЈАВА

У смислу ријешења овога Суда од данас број 1950.—IV.—1907.—360, донесена по послу процјене неког земљишта Јока Т. Срзентића из Сотонића, за јавну употребу школе Сотонићке, а пошто се о истоме странке нијесу могле нагодити овим се ставља од знања:

Да је Обласни Суд у Ст. Бару на основу чл. 11. Закона о скопропријацији одредио од своје стране за члана — вјештака у одбор за процјену поментог имања, Ива Малишина Лековића из Годиња;

Да је суд такође и од стране власника, одредио за члана — вјештака Сава Јокова Ђуришића, из Глухог дола, пошто власник није хтио никога да имању; и

Да је Одбор школе Сотонићке од своје стране одредио за члана — вјештака предпоменутог одбора Илију Симонова Ђурића.

Поменути чланови — вјештаци у смислу чл. 13. Закона о експропријацији имају положити 20. септембра ов. год. у канце-

ларији Капетанског Суда на Виру прописану заклетву и одмах по положеној заклетви приступити процјени.—

Број 1950. IV.—1907.—360. Из канцеларије Краљ. Обласног Суда, 25. августа 1910. год. Ст. Бар. 1,3

ОГЛАС

Пресудом Кр. Обласног Суда Никшићског од 4. фебр. ов. г. број 1234—IV. 1909—312 продаје се јавним путем непокретно имање Крста Кулића из Кулића за наплату дуга кап. Обрена Никонића из Никшића. Имање је процијењено укупно перпера 1250/00 а састоји се у сљедећем:

1) „Ланиште“ и „Шкарина“ ливаде коса 1 и под гором ¹/₄ рала у једном комаду; граници: од истока, сјевера, запада кап. Мујо Сочица и од југа Божо Кулић. Процијењено перп. 400.

2) „Лисичје Котариште“ коса 2¹/₄ и под гором ¹/₁₆, а граници: од истока и сјевера Божо и Глигор Кулић, од југа и запада кап. Мујо Сочица. Процијењено перп. 400.

3) „Дрпе и стајиште“ у једном комаду коса 3¹/₄, горе ¹/₄; граници од истока и запада Митар Никовић, од сјевера и југа кап. Сочица и Божо Кулић. Процијењено перп. 260.

4) „Пашина Ограда“ коса ¹/₄, горе ¹/₁₆ уједно; граници: од сјевера и запада кап. Сочица од југа и истока Јокановић. Процијењено перп. 40.

5) У истој пашиној огради пети дио комунице. Процијењено пер. 10.

6) „Цијенац у Дугом долу“ оранице 1 рало и на истом 1 колиба; граници: од југа Глигор Кулић, од сјевера кап. Сочица, од запада и истока комуни. Процијењено пор. 140.

Продају ће извршити потписати Суд у својој канцеларији у одређена три рока, и то: 30 септем., 30. октобра ове 1910. — и 2. марта 1911. год. На првом року имање се неће уступити пспод процјене на другом хоће, али не испод ²/₃ исте, а на трећем року уступиће се понудиоцу најниже цијене. Лициганти су дужни положити јемство 10¹/₁₀ од процјене.

Позивају се заинтересовани и сви они, који законом имају какво прече право, да се суду пријаве прије прве продаје.

Број 928—1910.

У Пишчу, 24. августа 1910 год.

Капетански Суд
капетан Матије Кецојевић.

П О З И В

У извршењу рјешења потписатог суда од 4. овог мјесеца број доњи, овим се позива одбјегли Крсто Марков Капа с Угања, да се дана 4. децембра ове године у 8 сати из јутра лично пријави овоме суду, ког ће се дана одржати јавни претрес по дјелу преваре и фалсификата — за које је речени Капа оптужен. У противном случају суд ће на основу § 294. закона о судском поступку у кривичним дјелима изрећи закону пресуду и на основу досад ишљећењем прибављеног материјала.

Број 331 ex 1910—V—1906—12.

Цетиње, 6. септембра 1910 год.

Краљ. Обласни Суд,
председник
Саво П. Вулетић.

Р.966р 606 1,3

Приватни огласи

ОГЛАС